

Sygn. akt IV U 261/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

odwołania I. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 10 lutego 2012 roku nr (...)

w sprawie I. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę socjalną

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się I. B. rentę socjalną od 1 stycznia 2011 roku na stałe;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz I. B. kwotę 60 zł (słownie: sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 261/12

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 6 czerwca 2013 r.

Decyzją z dnia 10.02.2012 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r.

o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268 ze zm.), odmówił I. B. przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie spełnia warunku całkowitej niezdolności do pracy określonej

w/w przepisem, co jest niezbędną przesłanką do dochodzenia prawa do renty socjalnej, bowiem orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 02.02.2012 r. nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy.

Odwołanie od tej decyzji wniosła I. B., domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że zaskarżona decyzja jest dla niej krzywdząca, ponieważ od trzeciego roku życia choruje na astmę i od

14 lat pobierała rentę socjalną z tego powodu. Jak wskazała, objawy astmy ostatnio się nasiliły, a stan zdrowia znacznie pogorszył, co uniemożliwia jej podjęcie pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podniósł, że roszczenie I. B. o przyznanie renty socjalnej jest w świetle orzeczenia komisji lekarskiej ZUS z dnia 02.02.2012 r. bezzasadne- stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej, bowiem odwołująca nie spełnia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy, z kolei odwołanie nie wnosi żadnych nowych okoliczności, które miałyby wpływ na zmianę tego orzeczenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że I. B., urodzona (...), ma wykształcenie zawodowe o specjalności sprzedawca i w zawodzie tym ostatnio pracowała. Od 01.10.2003 r. do 31.12.2010 r. ubezpieczona pobierała rentę socjalną.

W dniu 01.12.2010 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do tego świadczenia.

Decyzją z dnia 31.01.2011 r. ZUS Oddział w T. odmówił wnioskodawczyni przyznania prawa do renty socjalnej, ponieważ lekarz orzecznik ZUS w opinii lekarskiej z dnia 23.12.2011 r. nie uznał jej za całkowicie niezdolną do pracy. Postanowieniem z dnia 22.09.2011 r., sygn. akt IV U 271/11, Sąd Okręgowy w Tarnowie, z uwagi na nowe okoliczności i dowody dotyczące stanu zdrowia odwołującej, uchylił zaskarżoną decyzję z dnia 31.01.2011 r. i przekazał sprawę do rozpoznania organowi rentowemu, umarzając postępowanie w sprawie.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy, komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 02.02.2012 r. stwierdziła, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Na tej podstawie, zaskarżoną decyzją z dnia 10.02.2012 r. (...) Oddział w T. odmówił I. B. przyznania prawa do renty socjalnej.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

W opinii sądowno- lekarskiej z dnia 16.05.2012 r. biegły ginekolog zdiagnozował u odwołującej:

- stan po usunięciu macicy z przydatkami z powodu mięśniaków macicy i torbieli jajnika prawego w 2011 r. (obecnie hormonalna terapia zastępcza),
- częstomocz,
- nietrzymanie moczu do diagnostyki.

Odwołująca z powodu tych schorzeń nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Rozpoznane schorzenia wymagają leczenia hormonalnego objawów wypadkowych spowodowanych zespołem pokastracyjnym oraz diagnostyki i leczenia zaburzeń układu moczowego.

dowód:

- opinia sądowno- lekarska z dnia 16.05.2012 r.- k. 10,

Odwołująca cierpi przede wszystkim na :

- astmę oskrzelową atopową z upośledzeniem wentylacji typu obturacyjnego dużego stopnia,
- przewlekłe alergiczne zapalenie spojówek i śluzówki nosa,
- przewlekłą sterydoterapię,

Odwołująca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy od 01.01.2011 r. na trwałe. Naruszenie sprawności organizmu powodujące całkowitą niezdolność do pracy powstało u niej przed ukończeniem 18 roku życia. Stan zdrowia wnioskodawczyni po 31.12.2010 r. nie uległ poprawie.

U badanej od wieku dziecięcego występuje ciężka astma oskrzelowa. Badania spirometryczne przez cały czas wskazują na obturację dużego stopnia. Pomimo stałego, intensywnego leczenia oraz prób odczulania nie uzyskano poprawy stanu zdrowia pacjentki.

Ataki duszności zmuszają badaną do częstego stosowania leków wziewnych, nebulizacji, jak również hormonoterapii doustnej.

dowód:

- opinia sądowo- lekarska Dr n. med. K. L. z dnia 24.01.2013 r.- k.

58-61,

- opinie uzupełniające z dnia: 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r.- k. 66, 77,

Sąd podzielił wnioski wynikające z opinii biegłych sądowych ginekologa z dnia 16.05.2012 r. oraz pulmonologa Dr n. med. K. L. z dnia: 24.01.2013 r., uzupełnionej w dniach 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r., albowiem opinie te sporządzone zostały w sposób rzetelny, po osobistym przebadaniu ubezpieczonej oraz bardzo szczegółowej i wszechstronnej analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, przy czym biegli legitymowali się fachową wiedzą oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym. W ocenie Sądu, dokonana przez biegłych diagnoza występujących u badanej schorzeń jest prawidłowa, zaś wnioski wynikające z opinii korespondują ze zgromadzoną dokumentacją medyczną oraz bazują na wynikach przeprowadzonych badań, co czyni opinie wewnątrznie spójne, logiczne i kompletne. Opinie w sposób jednoznaczny i przejrzysty obrazują stan zdrowia ubezpieczonej i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej kategorycznie rozstrzygają kwestię wpływu stwierdzonych u niej schorzeń na zdolność do pracy. Z tych też powodów, Sąd w pełni podzielił wnioski wynikające z opinii biegłego ginekologa z dnia 16.05.2012 r. odnośnie braku u odwołującej całkowitej niezdolności do pracy oraz wnioski biegłego pulmonologa zawarte w opinii sądowo-lekarskiej z dnia 24.01.2013 r., uzupełnionej w dniach 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r., o całkowitej niezdolności do pracy od 01.01.2011 r. na trwałe.

Za podstawę rozstrzygnięcia Sąd nie brał wniosków sformułowanych w opinii biegłej pulmonolog lek. med. I. R. z dnia 22.08.2012 r. Z opinii tej nie wynika, aby u odwołującej się nastąpiła jakaś poprawa stanu zdrowia, uzasadniająca zmianę stopnia niezdolności do pracy. Od 2003r. stan zdrowia odwołującej się uzasadniał w ocenie samego organu rentowego całkowitą niezdolność do pracy. Mimo, że biegła nadal stwierdziła u odwołującej astmę oskrzelową atopową z upośledzeniem wentylacji dużego stopnia oraz przewlekłą sterydoterapię, to nie dość logicznie wyjaśniła dlaczego obecnie jej stan zdrowia nie uzasadnia już oceny o całkowitej niezdolności do pracy. Na skutek zarzutów odwołującej do tej opinii, Sąd dopuścił dowód z opinii innego lekarza pulmonologa celem wypowiedzenia się co do okoliczności, o których mowa w postanowieniu z dnia 30.03.2012 r., jak też oceny twierdzeń i zarzutów stawianych opinii biegłego z dnia 22.08.2012 r. Biegły Dr n. med. K. L. w opinii z dnia 24.01.2013 r., uzupełnionej 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r., kategorycznie stwierdził, że pomimo braku dokumentacji medycznej z leczenia szpitalnego lub udzielania pomocy w warunkach ambulatoryjnych

u badanej od wieku dziecięcego występuje ciężka astma oskrzelowa, powodująca nadal całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej. Stanowisko to biegły w sposób rzeczowy i przekonujący uargumentował, z powołaniem się na przeprowadzone badanie podmiotowe i wyniki badań dodatkowych.

W ocenie Sądu, ta właśnie opinia w sposób przejrzysty obrazuje stan zdrowia ubezpieczonej i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej rozstrzyga kwestię wpływu stwierdzonego u niej schorzenia zasadniczego w postaci astmy oskrzelowej atopowej z upośledzeniem wentylacji typu obturacyjnego dużego stopnia na zdolność do pracy. Odpowiada też na wszystkie istotne pytania, w pełni realizując dyspozycję Sądu wyrażoną w sentencji postanowienia o powołaniu biegłych sądowych. Biegły pulmonolog Dr n. med.

K. L. na podstawie badania odwołującej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami oraz analizy dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach organu rentowego, w tym wyników badań specjalistycznych, przekonywująco sformułował ostateczne wnioski, które Sąd w pełni podziela. Z opinii sądowno- lekarskiej z dnia 24.01.2013 r., uzupełnionej 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r., w sposób jednoznaczny wynika, że odwołująca z uwagi na astmę oskrzelową atopową z upośledzeniem wentylacji typu obturacyjnego dużego stopnia jest nadal osobą całkowicie niezdolną do pracy. Zauważyć należy, że od 01.10.2003 r. do 31.12.2010 r. wnioskodawczyni pobierała rentę socjalną właśnie z uwagi na występującą u niej astmę. Z treści zaś opinii lek. med. I. R. z dnia 22.08.2012 r. nie wynika, aby w stanie zdrowia ubezpieczonej nastąpiła tak istotna poprawa, która uzasadniałaby twierdzenie, że obecnie nie stwierdza się już u niej całkowitej niezdolności do pracy.

Uwzględniając powyższe, na podstawie opinii pulmonologa z dnia 24.01.2013 r., uzupełnionej 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r.- ocenionej pozytywnie, zgodnie z kryteriami zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłych, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków- Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze, że okoliczności sporne zostały w sprawie dostatecznie wyjaśnione, na rozprawie w dniu 27.11.2012 r. Sąd oddalił wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka i ubezpieczonej na okoliczność ustalenia stanu zdrowia wnioskodawczyni. W tej mierze Sąd miał również na uwadze specyfikę spraw z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, w których ocena stanu zdrowia ubezpieczonych wymaga wiadomości specjalnych i dokonywana jest przez biegłych lekarzy specjalistów z danej dziedziny medycyny.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie zostały ocenione przez Sąd jako wiarygodne.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 10.02.2012 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268 ze zm.), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei ustęp 2 tego artykułu statuuje, iż osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Jak stanowi art. 5 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej, ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), w myśl zaś art. 15 pkt 1, wymienione w nim przepisy tej ustawy, w tym art. 12-14, art. 107 i art. 118 ust. 1-5, w sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej, stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest natomiast osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (ust. 2). Zgodnie zaś z ust. 3 powołanego artykułu, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Równocześnie w myśl art. 13 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania tej zdolności uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy, względnie możliwość przekwalifikowania zawodowego. W myśl ustępu 2, trwałą niezdolność do pracy orzeka się zaś, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy.

Jak stanowi przepis art. 107 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Z wydanej w przedmiotowej sprawie opinii sądowo- lekarskiej pulmonologa z dnia 24.01.2013 r., uzupełnionej w dniach: 25.03.2013 r. i 03.05.2013 r., wynika, że odwołująca z uwagi na rozpoznane u niej schorzenia w postaci astmy oskrzelowej atopowej z upośledzeniem wentylacji typu obturacyjnego dużego stopnia, przewlekłego alergicznego zapalenia spojówek i śluzówki nosa oraz przewlekłej sterydoterapii, jest osobą całkowicie niezdolną do pracy na okres od 01.01.2011 r. na trwałe.

Odwołująca spełnia zatem przesłankę całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268 ze zm.), dlatego też Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ZUS Oddział w T. z dnia 10.02.2012 r. w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do renty socjalnej na okres od 01.10.2012 r. na stałe.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego odwołującej Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) (punkt 2 wyroku).